

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΤΟΥ OLWEUS (OBPP)

Ένα πολυεπίπεδο, πολυσύνθετο πρόγραμμα για τον περιορισμό του εκφοβισμού σε δημοτικά σχολεία και γυμνάσια, δημιουργώντας ένα ασφαλές και θετικό κλίμα στο σχολείο, βελτιώνοντας τις σχέσεις μεταξύ των παιδιών, αφυπνίζοντας σχετικά με τον εκφοβισμό και μειώνοντας τις ευκαιρίες για εκφοβισμό και την επιβράβευση του θύτη. Περιλαμβάνει στρατηγικές σε επίπεδο σχολικής μονάδας, τάξης, ατόμου και κοινότητας.

1. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ, ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΧΩΡΕΣ

Αναπτύχθηκε από τον ψυχολόγο Dan Olweus, Ph.D, Πανεπιστήμιο του Bergen, Νορβηγία.

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο εκφοβισμός αντιμετωπίζεται καλύτερα μέσω της συστηματικής αναδιοργάνωσης του κοινωνικού περιβάλλοντος για την ανακατεύθυνση της εκφοβιστικής συμπεριφοράς μέσω της εξάλειψης των ευκαιριών για την επίδειξη αντικοινωνικής συμπεριφοράς και της επιβράβευσης της, ενθαρρύνοντας και επιβραβεύοντας παράλληλα την κοινωνικά αποδεκτή συμπεριφορά.

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Συνεχές, διαρκεί όλη τη σχολική χρονιά.

4. ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Σχολικό επίπεδο: αξιολόγηση της φύσης του εκφοβισμού και του μεγέθους του προβλήματος, συγκρότηση επιτροπής για τον συντονισμό του προγράμματος, ανάπτυξης ενός συστήματος που διασφαλίζει την επίβλεψη των μαθητών από ενήλικες εκτός της σχολικής αίθουσας.

Τάξη: καθορισμός και επιβολής των κανόνων κατά του εκφοβισμού, συζητήσεις και δραστηριότητες για την ενίσχυση αξιών και προτύπων κατά του εκφοβισμού, γονεϊκή συμμετοχή.

Άτομο: παρέμβαση με μαθητές που εμπλέκονται άμεσα σε πράξεις εκφοβισμού και/ή θυματοποίησης.

5. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Πολλές μελέτες αξιολόγησης στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, μεταξύ των οποίων 11 παγκόσμιες μελέτες εφαρμογής μεγάλης κλίμακας. Όλες εκτός από τη μελέτη του Τορόντο είχαν ομάδες σύγκρισης. Οι κύριες πηγές τους ήταν δεδομένα αυτο-αναφορών (self-report data) με βάση ένα ερωτηματολόγιο θύτη/θύματος και έρευνες εκπαιδευτικών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (σύμφωνα με όλες τις μελέτες)

- Μείωση του αυτό-αναφερόμενου εκφοβισμού (ανάμεικτες αναφορές, αλλά κατά κανόνα θετικές)

- Μείωση της αυτό-αναφερόμενης θυματοποίησης (ανάμεικτα αποτελέσματα στα επιμέρους πλαίσια/αξιολογήσεις).
- Μείωση άλλων μορφών αντικοινωνικής συμπεριφοράς, π.χ. κλοπές, βανδαλισμός, αδικαιολόγητες απουσίες (σύμφωνα με την αρχική μελέτη στη Νορβηγία και μία αναπαραγωγή στις ΗΠΑ).
- Βελτίωση των θετικών κοινωνικών σχέσεων (σύμφωνα με τη μελέτη στη Νορβηγία).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Νορβηγία (πρωτότυπη δοκιμή)

Olweus, D. (1992). Bullying among school children: Intervention and prevention. In R.D. Peters, R.J. McMahon, & V.L. Quinsey (eds.), *Aggression and violence throughout the life span* (pp.100-125). Newbury Park, CA: Sage Publications.

Olweus, D., & Alsaker, F.D. (1991). Assessing change in a cohort-longitudinal study with hierarchical data. In D. Magnusson, L.R. Bergman, G. Rudinger, & B. Torestad (Eds.), *Problems and methods in longitudinal research: Stability and change* (pp. 107-132). New York, NY: Cambridge University Press.

Αναπαραγωγές – Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Bauer, N.S., Lozano, P., & Rivara, F.P. (2007). The effectiveness of the Olweus Bullying Prevention Program in public middle schools: A controlled trial. *Journal of Adolescent Health, 40*, 266-274.

Bowlan, N. M. (2011). Implementation and evaluation of a comprehensive, school-wide bullying prevention program in an urban/suburban middle school. *Journal of School Health, 81(4)*, 167-173.

Melton, G.B., Limber, S.P., Cunningham, P., Osgood, D.W., Chambers, J., Flerx, V., Henggeler, S., & Nation, M. (1998). *Violence among rural youth*. Final report to the Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. Washington, DC: Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.

Schroeder, B. A., Messina, A., Schroeder, D., Good, K., Barto, S., Saylor, J., Masiello, M. (2011). The implementation of a statewide bullying prevention program: Preliminary findings from the field and the importance of coalitions. *Health Promotion Practice, March 21*, epub.

Αναπαραγωγή - Καναδά

Pepler, D.J., Craig, W.M., Ziegler, S., & Charach, A. (1994). An evaluation of an anti-bullying intervention in Toronto schools. *Canadian Journal of Community, 13*, 95-110.

7. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Olweus International AS, Bergen, Νορβηγία: <http://www.olweusinternational.no/>

Blueprints for Healthy Youth Development (του Κέντρου για τη Μελέτη και Πρόληψη της Βίας (CSPV), Πανεπιστήμιο του Colorado Boulder, U.S.A.), αρχείο προγραμμάτων θετικής ανάπτυξης των νέων με βάση στοιχεία για την προώθηση της υγείας και ευημερίας παιδιών και εφήβων: <http://www.blueprintsprograms.com/factSheet.php?pid=17ba0791499db908433b80f37c5fbc89b870084b>